

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Hvem er den falske Prophet? Hvem forvirrer Folket? Svar til Recensenten i Litt. Tid. No. 12 og 13

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 47. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1814_229-txt-shoot-idm1263.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Han begynder med dristig at sige, at den Gamle har samlet Stæderne af Propheterne og Aabenbaringen, for at passe dem paa Friderich i Preusen, men det er aabenbar usandt, Alt viser, at han efter Propheterne har indbildt sig en Forestilling af den store Fristelse og Antichristen, og da ved at agte paa Tidernes Tegn, troet sig beføiet til at anvende den paa Kong Friderich, og jeg troer neppe denne Anvendelse vilde faldet Rec. eller Nogen ind, dersom jeg ei havde anført de Ord, hvori den bekiendes. Dog herom er det ikke værd at tvistes, lad den Gamle hvile i Fred, kun med hans Ord have vi at gjøre, og at disse med Ret kan hentydes paa en anden Mand og andre Begivenheder, end han havde for Øie, er aabenbart. Det er aabenbart allerede fordi den Gamle, uden at lade sig indskrænke af Friderichs Historie har lige fra Begyndelsen sagt Alt, hvad der syndes ham at 48ligge i Spaadommene, det er det end mere, naar vi betænke Propheters og deres Fortolkeres Vilkaar. Det er vitterligt, at der i hver begeistret Digtets Sang findes Noget han ikke forstaaer, findes tit en dybere Mening, end han havde om sit Syn, at dette i meget højere Grad maatte være Tilfældet med Propheterne, er ligefrem, og Skriften lærer os det udtrykkelig, da Spaadomme fra det gamle Testamente anføres i det ny, om hvilke Man tydelig seer at Propheten har haft en anden Mening, uden naturligviis dog at kunne bestemme hvor megen Indsigt Gud har forlenet Propheten i Ordenes dybere Mening. Exempler herpaa ere især, som Man veed, hyppige hos Matthæus og han anfører derfor Spaadommene paa forskiellig Maade, om dem der *førstegang* opfyldtes ved Jesu synlige Nærværelse siger han: *det er skedt*, om dem der allerede eengang vare opfyldte: *det fuldkommedes*, thi i Ham, Guds *Eenbaarne* maatte jo alt fuldkommes som af Gud var sagt om Hans Børn, om den Eenbaarnes Legeme og Menighed. Dette leder os først til den Betænkning, at ligesom Meget, der nærmest i Tiden var sagt om Mænd og Begivenheder før Jesu synlige Nærværelse, dog først fuldkommedes ved den, saaledes kan der og være Meget saavel af Dette, som af det der nærmest opfyldtes i Hans Kiøds Dage, som først *fuldkommes* i Hans Menighed til Dagenes Ende, ja vi veed, at først naar der ei 49skal være Tid mere, ere alle Prophetier fuldkommede. Vi ledes og til den Betænkning, at Prophetiernes gudelige Fortolker gjerne kan sige langt Meer end han selv tænker, at han gjerne kan tale ret om den Skikkelse de hellige Syn ville aabenbares i under Tidens Løb, og dog tænke feil om Tidspunktet, og de Omstændigheder der skal udgiøre denne Skikkelse. Dette er nu Tilfældet ei alene med nærværende Fortolker, men med *Luther* og saamange Guds Mænd, og er ei underligt, da det Tilkommende stedse har sit Forbud og Forvarsel i det Førrige, da Spaadommene om Guds Kirkes Trængsel og Frelse for et gudeligt Øie opfyldes stedse, og i hver stor Omskiftelse haabe Guds Børn at see den sidste og den endelige Seier, kun for Verdens Øine opfyldes Spaadommene seent, ei før de ret *legemlig* fuldkommes. At der nu i Johannes Aabenbaring forkyndes klarlig en Fristelse, en Strid og Seier, som endnu ei haver fuldelig aabenbaret sig for Verden, det kan ikke nægtes, og hvad Under at vor Fortolker troede den var nær, da han saae dens Forbud i Menighedens Lunkenhed, i indbrydende Vantro i Preusens vantro og mægtige Konge, i den falske Prophet fra Ferney og i saa meget Andet! Han saae ikke feil, men han *tænkde* kun feil ved at mene, han skulde med legemlige Øine see det Heelt, hvis Begyndelse kun faldt i hans Dage. Hvad Sviig eller Galskab der nu er i at jeg 50mener vi vil faae langt Mere at see af Ødelæggelsens Vederstyggelighed, da alle Tegn bebude det, det kan jeg ikke indsee. Ogsaa jeg kan tænke feil og bekiender det jo, men at en stor Trængsel og Seier er nær, det er saavist, som at der er en Gud i Himlen, saa vist, som at Guds Ords Tjenere skjældes for falske Propheter. At ikke alle Spaadomme endnu i den vil legemlig fuldkommes, det siger jeg, fordi jeg troer der endnu er et længere Tidsrum til Dagenes Ende, om jeg tænker feil maa Tiden vise. Om nu Andre kan læse hiin Fortolkning uden at tænke paa Napoleon, det veed jeg ikke, jeg veed kun at jeg har ikke kunnet, og at Ingen som saae den hos mig i Haandskrift kunde det; uagtet jeg med Flid Intet sagde dem forud. Rec. paastaaer, at Talen passer ei meer paa Napoleon end hardtad paa hver Erobrer, men deri tager han nok en smule feil. Det er saaledes ikke sandt at Fortolkeren har sagt, Tyrannens Land ubetinget maatte være protestantisk, naar han nemlig siger: dette Riges Beboere bekiende sig ei til den *Papistiske* Religjon, *thi da bliver det næsten ubegribeligt*, hvorledes det samme Rige er det, som skal ødelægge Regimentet (Pavens) da seer Man jo tydelig, at han ei *tolker* sit Syn, *men betænker* det, og slutter nu at Riget maa være protestantisk, fordi han ingen Forestilling havde om, at et forhen christnet Riges Beboere, kunde, som Frankrigs i vore Dage aldeles afskaffe Christensdom, og fordi ham syndes at et protestantisk Rige skulde være iblandt Guds Kirkes Fiender. Hans Antichrist skal ingen Kiærlighed have til Fruentimmer, siger Rec. og tilføier: det træffer ikke ind med Napoleon og kan neppe heller anvendes paa Frankrigs Aand. Man veed at jeg ingenlunde borger for Rigtigheden af *hvert* Træk i denne Fortolkning, endnu mindre for at de *alle* skal passe paa Napoleon og Frankrigs Aand, men, dersom den herlige Luther, som mig synes, har Ret, da bliver Recs Indvending til Intet. Luther siger nemlig, *netop* i sin Forklaring af det omhandlede Skriftstæd (Dan. 11.) Kvindekærlighed betyder her *ikke den utugtige Kiærlighed*, men den *ægteskabelige* og *tugtige* Kiærlighed til Kvinden, som er forordnet og befalet af Gud, Tyrannen skal *foragte*.

*Luthers Schriften (Hallische Ausg.) T. 6. S. 1458 u. 1464. Kan det heller ikke passe? Han skal efter en haard Krig med et for hans Lande liggende sydligt Hof svinge sig paa Keiserthronen, det skal ei heller passe, skiøndt Napoleon som vitterligt er, efter haarde Krige mod Østerrig i Tydskland og Italien, svang sig paa Keiserthronen, og virkelig blev Keiser efter den *syvende* Familie, da Keiser Frants frasagde sig den romerske Keiserværdighed. At Fortolkeren ei har tænkt paa 52det legemlige Ægypten, er klart, men hvad Propheten har, maa vi vel bare os for at sige, og at Gud underlig lader Menneskene sige Ord der i Hans Tanker have en Mening, der seent forstaaes, veed Man, saa at Nævnelser af Ægypti Land bliver en Christen lige mærkværdig, fordi Fortolkeren ei havde Nilen for Øie. At Italien har følt Napoleons haarde Haand, kan Rec. ikke nægte, men vil indbilde os, at det omtrent kan anvendes paa alle franske Erobrere, uden at ville agte paa, at de forrige franske Erobrere, have kun baadet lidt i Italien og visselig ei, som N. faaet *dens Rigdomme* i Haand. Hvem Fortolkeren har tænkt paa kan være os det Samme, men at N har forstyrret Pavens

Regimente og tilintetgjort Rom, som saadan, det er vist, om saa ogsaa, hvad der er meget muligt, baade Rom og Pavemagt, endnu engang opreises før den endelige Undergang, og jeg vil ikke tvinge Talen om de 3 Riger, ved hvis Indtagelse Han skal aabne sig Veien til Italien, hen til N., thi det er klart, at Fortolkeren har tænkt sig de Lande liggende mellem Hans Land og Italien, hos Daniel seer jeg ei heller andet, end at Tyrannen skal forene tre Riger med sit før han fører Strid *mod de Hellige*. At derimod noget Sandt har svævet Fortolkeren for Øie, troer jeg, hvad enten det var Noget, som end ei er fremkommet, eller var Sardinien, Venedig og Neapel, som indtoges før Pavemagten forstyrredes. Hertil vil jeg føie, at vel Frankerig, men ei Preusen ligge i det gamle Romerske Monarchies Grændser, at vi see for vore Øine *det Østlige og de Nordlige* Riger stride mod Napoleon og at Udgangen paa den Kamp altsaa bedst vil sige os, om han er den. Overvinder og opløftes han igjen, ved sære Omskiftelser, som jeg mener, da maa vi vel komme til at tænke paa de Ord: det dødelige Saar paa Dyret blev lægt, og al Jorden forundrede sig over Dyret.